

RAPPORT

SL 2011/29

RAPPORT OM ALVORLIG LUFTFARTSHENDELSE VED SANDVENVATNET I ODDA DEN 18. JUNI 2010 MED EUROCOPTER AS 350 B2, LN-OPV

Statens havarikommisjon for transport (SHT) har utarbeidet denne rapporten utelukkende i den hensikt å forbedre flysikkerheten. Formålet med undersøkelsene er å identifisere feil og mangler som kan svekke flysikkerheten, enten de er årsaksfaktorer eller ikke, og fremme tilrådinger. Det er ikke havarikommisjonens oppgave å ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar. Bruk av denne rapporten til annet enn forebyggende sikkerhetsarbeid bør unngås.

RAPPORT

Statens havarikommisjon for transport
Postboks 213
2001 Lillestrøm
Telefon: 63 89 63 00
Faks: 63 89 63 01
<http://www.aibn.no>
E-post: post@aibn.no

Avgitt dato: 28.09.2011
SL Rapport: 2011/29

Denne undersøkelsen har hatt et begrenset omfang og avsluttes med en forenklet rapportvariant. SHT avgjør selv omfanget av undersøkelsen og hvordan den skal gjennomføres, jf. luftfartsloven §12-13.

Dato og tidspunkt:	Fredag 18. juni 2010 kl. 1401
Luftfartøy - type og reg.:	Eurocopter AS 350 B2, LN-OPV
Operatør:	Airlift AS
Hendelsessted:	Sandvenvatnet ved Odda, Hordaland fylke
Type hendelse:	Alvorlig luftfartshendelse
Type flyging:	Ervervsmessig, ikke regelbundet, lasteflyging
Lysforhold:	Dagslys
Flygeforhold:	VMC
Antall om bord:	1
Personskader:	Ingen
Skader på luftfartøy:	Ingen
Andre skader:	Ingen
Fartøysjef:	Mann 30 år, CPL (H), total flygetid 870 timer

BESKRIVELSE / KOMMENTARER

Helikopteret skulle fly et hiv som underhengende last fra en gård ved Mannsåker til en hytte på en støl over Sandvenvatnet rett sør for Odda. Oppdragsgiveren hadde fått en nabo til å være hjelpemann for å ta imot hivet ved hytta, mens han selv og en lastemann fra Airlift var på lasteplassen.

Hjelpemannen hadde ingen erfaring med helikoptertransport fra tidligere. Fartøysjefen ønsket derfor å komme i kontakt med vedkommende for å informere om hvordan han skulle ta imot lasten og sende med lastestroppene tilbake.

Telefonkontakt var ikke mulig da det ikke var mobildekning i området. Fartøysjefen valgte derfor å fly en ekstratur etter at lasten var levert, hvor han landet slik at selskapets egen lastemann kunne gå ut og hente stroppene.

På denne siste turen for å hente lastestroppene landet helikopteret på en myr ca. 20 meter fra hytta. Det var mye skog bak helikopteret. Lastemannen koplet seg til sin bærbare radio og gikk opp til hytta, men der var hjelpemannen borte og han hadde heller ikke noe til stroppene. Lastemannen gikk derfor tilbake mot helikopteret. Da fikk han plutselig øye på en person som kom ut av skogen bak helikopteret og rett mot halerotoren. Lastemannen ropte ut: ”løft, løft, løft!” på radioen. Fartøysjefen løftet umiddelbart helikopteret opp i hover, og så da i dørkvinduet at en person kom bakfra og passerte under helikopteret.

Det er i praksis nærmest umulig for en flyger å kunne følge med på hva som skjer bak helikopteret hele tiden. Dette kunne derfor lett ha utviklet seg til en svært farlig situasjon, men på grunn av en årvåken lastemann som hadde radio på seg og reagerte raskt med å informere fartøysjef, ble trolig en stygg ulykke avverget. Viktig var det også at flygeren utøvde godt flygerskjønn ved å ta meldingen på alvor uten spørsmål. Dette er et eksempel på at besetningssamarbeid har anvendelse både i og utenfor helikopteret.

Selskapet ga rett etter hendelsen ut en Safety Info om dette og nedenfor er det gjengitt et utdrag:

“LASTEMANN RADIOBRUK UTENFOR HELIKOPTERET

Den 18. juni hadde vi en hendelse [...] der en ukjent person holdt på å løpe inn i halerotoren på et helikopter. Lastemannen var kun en kort tur ute av helikopteret for å hente stropper. Likevel tok han seg tid til å koble seg til radioen for å ha radiokontakt med piloten. Dette, kombinert med hans årvåkenhet, reddet trolig livet til en [...] som var på full fart inn i halerotoren. [...] grunn til å påpeke/innskjerpe følgende:

LASTEMENN/TEKNIKERE MED RADIO.

KOBLE DERE ALLTID TIL RADIOEN SELV OM DERE KUN ER UTE AV HELIKOPTERET ET LITE ØYEBLIKK. VÆR ÅRVÅKNE FOR HVA SOM SKJER RUNDT HELIKOPTERET.

IT CAN SAVE YOUR DAY!”

Statens havarikommisjon for transport

Lillestrøm, 28. september 2011